

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

20/7/26

Αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης των εργαζόμενων από τον καύσωνα

Η ΓΣΕΕ και η Γραμματεία Υγείας και Ασφάλειας της Συνομοσπονδίας δίνουν στη δημοσιότητα τις παρακάτω βασικές οδηγίες προκειμένου να συμβάλει ενεργά στις ενέργειες των πρωτοβάθμιων σωματείων, των Εργατικών Κέντρων και των Ομοσπονδιών για την ενημέρωση των εργαζομένων. Κύριος στόχος είναι να προληφθεί η επιβάρυνση της υγείας τους και η πρόκληση εργατικών ατυχημάτων, καθώς και να διασφαλιστεί η έγκαιρη απεύθυνση στις αρμόδιες Αρχές για τους απαιτούμενους ελέγχους στους χώρους εργασίας.

Η θερμική καταπόνηση αποτελεί κίνδυνο για τους εργαζομένους τόσο σε εσωτερικούς όσο και σε εξωτερικούς χώρους σε όλους τους κλάδους. Η σοβαρότητά της εξαρτάται από τον τόπο εργασίας, αλλά και από ατομικά χαρακτηριστικά, όπως η ηλικία, η υγεία, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση και ακόμη και το φύλο. Σημειώνεται ότι στη χώρα μας το διάστημα των θερινών μηνών χαρακτηρίζεται και από ισχυρούς ανέμους, που δημιουργούν σύνθετη περιβαλλοντική επιβάρυνση και αυξάνουν τον κίνδυνο εργατικών ατυχημάτων. Το σύνολο των παραγόντων αυτών πρέπει να συνεκτιμάται έγκαιρα, ώστε να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης, με σκοπό την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων.

Η ΓΣΕΕ επισημαίνει για μία ακόμα φορά ότι απαιτείται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης να αξιοποιήσει το πλαίσιο συμφωνίας εργαζομένων και εργοδοτών και τα πορίσματα της ειδικής ομάδας εργασίας (2018) για τη διαμόρφωση μέτρων πρόληψης της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων κατά το θέρος, ώστε να προωθήσει την υιοθέτηση ρητών δεσμευτικών διατάξεων. Ο επιχειρησιακός σχεδιασμός της Επιθεώρησης Εργασίας, με αντίστοιχη δέσμευση και λοιπών συναρμόδιων αρχών συντονισμού, όπως του Υπουργείου Ανάπτυξης, οφείλει να στηρίζεται σε σαφές πλαίσιο νομοθετικών κανόνων και εφαρμοστικών Υπουργικών Αποφάσεων και όχι Εγκυκλίων και ανακοινώσεων.

Με αφορμή τις προβλέψεις για επικράτηση ιδιαίτερα υψηλών θερμοκρασιών και μέχρι την έκδοση των σχετικών ανακοινώσεων από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, η ΓΣΕΕ υπενθυμίζει το πλέγμα των αναγκαίων μέτρων:

1. Οργανωτικά και Τεχνικά Μέτρα στους Χώρους Εργασίας

- **Πόσιμο Νερό:** Πρέπει να χορηγείται στους εργαζόμενους άφθονο δροσερό πόσιμο νερό, σε θερμοκρασία 10-15°C.
- **Παρεμβάσεις στις Εγκαταστάσεις:** Απαιτούνται τεχνικά μέτρα προστασίας με παρεμβάσεις στα δομικά στοιχεία των κτιρίων, σε τμήματα της παραγωγικής διαδικασίας και προσαρμογή του μικροκλίματος του εργασιακού χώρου.
- **Χρόνος Εργασίας & Διαλείμματα:** Επιβάλλεται οργάνωση του χρόνου εργασίας με προγραμματισμό διαλειμμάτων και εκτέλεση των επιβαρυντικών εργασιών σε ώρες εκτός θερμοκρασιακών αιχμών. Απαιτείται μείωση της απασχόλησης ή παύση εργασιών σε επιβαρυσμένους θερμικά χώρους μεταξύ 12:00 και 17:00.
- **Χώροι Ανάπαυσης:** Πρέπει να διαμορφώνονται κατάλληλοι, σκιεροί ή κλιματιζόμενοι χώροι για την ανάπαυση των εργαζομένων κατά τα διαλείμματα.
- **Υγιεινή Κλιματισμού:** Όπου χρησιμοποιούνται κλιματιστικά, πρέπει να τηρούνται αυστηρά μέτρα διασφάλισης της δημόσιας υγείας (αποφυγή ιογενών ή άλλων λοιμώξεων) και σωστή συντήρηση των μονάδων για την αποτροπή δημιουργίας εστιών μόλυνσης.
- **Αξιολόγηση Παραγόντων:** Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ατομικοί και περιβαλλοντικοί παράγοντες (π.χ. έλλειψη εγκλιματισμού, αφυδάτωση, εντατική σωματική εργασία, βαριά/μη διαπερατά ρούχα).

2. Υπαίθριες Εργασίες και Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Για τις εργασίες σε εξωτερικούς χώρους, επιπλέον των παραπάνω, προβλέπονται τα εξής:

- Διαμόρφωση ή επιλογή σκιερού μέρους και κατασκευή κατάλληλων στεγάστρων για την εκτέλεση των εργασιών και τα διαλείμματα.
- Χορήγηση και χρήση κατάλληλου καλύμματος κεφαλής (όπου δεν προβλέπεται χρήση κράνους).

- Παροχή προστατευτικών μέσων του δέρματος (αντηλιακά) και καλυμμάτων αυχένα, ύστερα από γνώμη του Ιατρού Εργασίας και του Τεχνικού Ασφαλείας.

3. Υποχρεωτική Παύση Εργασιών (12:00 – 17:00) & Ειδικές Κατηγορίες

Καθίσταται υποχρεωτική η παύση εργασιών κατά το διάστημα 12:00 - 17:00 για χειρωνακτικές εργασίες σε εξωτερικούς χώρους όταν ισχύει μία από τις εξής συνθήκες:

- Η θερμοκρασία διαμορφώνεται άνω των 40°C με ταυτόχρονη υγρασία τουλάχιστον 20%.
- Η θερμοκρασία διαμορφώνεται άνω των 42°C με ταυτόχρονη υγρασία τουλάχιστον 14%.
- Η τιμή του βιοκλιματικού δείκτη (WBGT) υπερβαίνει το 32,2.

Ειδικές Αναφορές ανά Κλάδο:

- **Τεχνικά και Οικοδομικά Έργα – Εργοτάξια:** Η εργασία διακόπτεται υποχρεωτικά κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα 12:00 έως 17:00 στα υπαίθρια εργοτάξια, καθώς η θερμική καταπόνηση εντείνεται σημαντικά λόγω της απουσίας φυσικής σκίασης, της έντονης σωματικής καταβολής (χειρωνακτική εργασία) και της συσσώρευσης θερμότητας από τα δομικά υλικά (π.χ. σκυρόδεμα, ασφαλτάμιγες, μεταλλικές κατασκευές).
- **Διανομείς (Delivery) & Πλατφόρμες:** Στην υποχρεωτική παύση εντάσσονται όλοι οι διανομείς προϊόντων και αντικειμένων με δίκτροχο, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών πλατφορμών, ανεξαρτήτως του είδους της εργασιακής σύμβασης.
- **Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη:** Βάσει ειδικών ρυθμίσεων (ΣΣΕ), το ωράριο διαμορφώνεται 07:00 - 13:00 (με παύση έως τις 19:00 χωρίς περικοπή ημερομισθίου) όταν η θερμοκρασία φτάσει τους 38°C. Στους 36°C και 37°C η εργασία διακόπτεται από τις 14:00 έως τις 18:00.
- **Ορυχεία και Λατομεία:** Προβλέπεται η διακοπή υπαίθριων εργασιών για την αποφυγή έκθεσης στην ηλιακή ακτινοβολία σε συνθήκες υπέρβασης των ορίων θερμοκρασίας.

4. Προστασία Ευπαθών Ομάδων (Ομάδες Υψηλού Κινδύνου)

- Παρέχεται η δυνατότητα **εξ αποστάσεως εργασίας (τηλεργασίας)** στους εργαζόμενους που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου, εφόσον η φύση της εργασίας το επιτρέπει.

- Στις ευπαθείς ομάδες ανήκουν άτομα με υψηλό κίνδυνο για την υγεία τους από τις υψηλές θερμοκρασίες, όπως είναι οι καρδιοπαθείς, οι πνευμονοπαθείς, οι πάσχοντες-ουσες από χρόνια νοσήματα (πχ σακχαρώδης διαβήτης, χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, διαταραχές αρτηριακής πίεσης κοκ), οι λαμβάνοντες-ουσες συγκεκριμένα φάρμακα (πχ ινσουλίνη, αντιδιαβητικά, διουρητικά, αντιχολιεργικά κοκ), οι γυναίκες κατά την κύηση, οι εργαζόμενοι άνω των 60 ετών, καθώς επίσης και τα άτομα που εργάζονται σε ζεστό περιβάλλον.
- Η ένταξη στις ομάδες αυτές πιστοποιείται με ιατρική βεβαίωση ή από τον Ιατρό Εργασίας της επιχείρησης.

5. Έλεγχοι και Κυρώσεις

- Η Επιθεώρηση Εργασίας έχει την ευθύνη για εντατικούς προληπτικούς ελέγχους, **δίνοντας προτεραιότητα σε χώρους με μεγάλη επιβάρυνση**, όπως στους υπαίθριους χώρους ή όταν η εργασία παρέχεται σε εξωτερικούς χώρους (πχ οικοδομές, οδικά ή άλλα τεχνικά έργα, ταχυμεταφορές με δίκυκλο, παροχή υπηρεσιών σε εξωτερικούς χώρους, αγροτικές εργασίες, κ.ά), στους στεγασμένους με ειδική παραγωγική δραστηριότητα (πχ χυτήρια, χαλυβουργίες, υαλουργίες, μεταλλουργίες, βιομηχανίες πλαστικών, κεραμοποιίες, εκκοκκιστήρια, ναυπηγικές εργασίες, υπαίθριες εργασίες, πλυντήρια – στεγνωτήρια – σιδερωτήρια, ψητοπωλεία - μαγειρεία κλπ), σε χειρωνακτικές εργασίες (πχ χειρωνακτική διακίνηση βαρέων φορτίων στις μεταφορές, οικοδομές κλπ).
- Σε περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης παύσης εργασιών ή μη συμμόρφωσης με τα μέτρα κατά τη διάρκεια καύσωνα, επιβάλλεται στην επιχείρηση χρηματικό πρόστιμο ύψους **2.000 ευρώ ανά εργαζόμενο**. Πέραν των χρηματικών κυρώσεων, οι ελεγκτές της Επιθεώρησης Εργασίας έχουν τη δικαιοδοσία και την υποχρέωση να διατάζουν την προσωρινή **διακοπή της παραγωγικής διαδικασίας ή της συγκεκριμένης εργασίας**, εφόσον διαπιστώσουν ότι τίθεται σε άμεσο κίνδυνο η ζωή ή η υγεία των εργαζομένων, με δυνατότητα λήψης περαιτέρω μέτρων αν η επιχείρηση, μετά την προσωρινή διακοπή ή την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, εξακολουθεί να παραβαίνει συστηματικά τις διατάξεις της νομοθεσίας με άμεσο κίνδυνο για τους εργαζόμενους

6. Επίκαιρη ενημέρωση και χρηστικές πληροφορίες για τη θερμική καταπόνηση

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA) δημοσίευσε τον οδηγό Heat at work – Guidance for workplaces («Ζέστη στην εργασία - Καθοδήγηση για τους χώρους εργασίας») <https://osha.europa.eu/el/publications/heat-work-guidance-workplaces> που παρέχει πρακτικές οδηγίες για τον τρόπο διαχείρισης των κινδύνων που συνδέονται με την εργασία σε συνθήκες ζέστης. Ο Οδηγός διατίθεται και στα ελληνικά https://osha.europa.eu/sites/default/files/Heat-at-work-Guidance-for-workplaces_EL.pdf

Σημαντική ενημέρωση διατίθεται στην ιστοσελίδα του Ελληνικού Ινστιτούτου για την Υγεία και την Ασφάλεια της Εργασίας (ΕΛΙΝΥΑΕ) <https://www.elinyae.gr/themata-yae/thermiki-kataponisi>, όπου διατίθεται η πρόσφατα δημοσιευμένη και εκτενώς ενημερωμένη έκδοση για τη θερμική καταπόνηση στην εργασία <https://www.elinyae.gr/ekdoseis/biblia/i-thermiki-kataponisi-ston-horo-ergasias>, παράλληλα με τις χρηστικές πληροφορίες για την προστασία των εργαζομένων από τον καύσωνα https://www.elinyae.gr/sites/default/files/2021-03/factsheet%2011_thermiki_kataponisi.pdf

Στην ιστοσελίδα της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας, πέραν των προγνωστικών πληροφοριών για τον καιρό στο σύνολο της χώρας, στις επιμέρους περιφέρειες και πόλεις <https://emy.gr/city-page> αναρτώνται και προγνωστικοί χάρτες με τα εύρη τιμών του δείκτη WBGT/ΘΥΜΒΑΣ¹ (βιοκλιματικός δείκτης θερμικής καταπόνησης) για εξωτερικούς χώρους πανελλαδικά http://oldportal.emy.gr/emy/el/forecast/deikths_wbgt

Συλλογικές συμβάσεις εργασίας μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα του Οργανισμού Μεσολάβησης & Διαιτησίας <http://www.omed.gr/syllogikes-rythmiseis> και του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης <https://ypergasias.gov.gr/syllogikes-rythmiseis-ergasias/>

7. Συνδικαλιστική Δράση & Καταγγελίες

Ο προσδιορισμός των μέτρων και η εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου πρέπει να γίνονται με την ενεργό συμμετοχή του Τεχνικού Ασφαλείας και του Ιατρού Εργασίας, σε συνεργασία με τους εκπροσώπους των εργαζομένων. Τα σωματεία και οι επιτροπές υγείας και ασφάλειας έχουν δικαίωμα διαβούλευσης και υπογραφής συλλογικών ρυθμίσεων.

Σε κάθε περίπτωση αποτελεί πάγιο αίτημα της ΓΣΕΕ προς το Υπουργείο Εργασίας η εισαγωγή στην ισχύουσα νομοθεσία για την Υγεία και Ασφάλεια των εργαζομένων ρητών ρυθμίσεων για τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και

¹ Wet Bulb Globe Temperature –Θερμοκρασία Υγρού Βολβού και Μαύρου Σφαιριδίου

κυρίως απαγορεύσεων για την πρόληψη της καταπόνησης των εργαζομένων και ρύθμισης των συνθηκών εργασίας τους στις περιπτώσεις έκθεσης σε έντονα καιρικά φαινόμενα (καύσωνας, ψύχος κλπ), οι οποίες να **συνοδεύονται με αυστηρές κυρώσεις και εντατικοποίηση των έγκαιρων ελέγχων** από την Επιθεώρηση Εργασίας.

Επίσης, η ΓΣΕΕ και η Ένωση Εργαζόμενων Καταναλωτών Ελλάδας (ΕΕΚΕ) απευθύνουμε έκκληση προς όλους τους καταναλωτές να αποφύγουν τις επόμενες ημέρες και για όσο χρόνο διαρκούν οι ιδιαίτερα υψηλές θερμοκρασίες στη χώρα μας, παραγγελίες- μεταφορές προϊόντων για τις οποίες απαιτείται η μετακίνηση εργαζομένων με δίκτροχο όχημα, προκειμένου να προληφθεί ο κίνδυνος σοβαρού εργατικού ατυχήματος. Οι εργασίες διανομής (delivery) που εκτελούνται σε εξωτερικό χώρο με δίκτροχο όχημα καθίστανται άκρως επικίνδυνες για την υγεία των εργαζομένων και πρέπει να διακοπούν, χωρίς φυσικά απώλεια των αποδοχών τους. Οι καταναλωτές είμαστε και εργαζόμενοι και ως εκ τούτου οφείλουμε να προστατεύσουμε και με τη δική μας συμπεριφορά την υγεία και ασφάλεια των συναδέλφων μας, αξιοποιώντας εναλλακτικές μεθόδους παραλαβής των παραγγελιών, όπως απευθείας από τα καταστήματα/σημεία παραλαβής (take away), είτε μέσω άλλων οχημάτων κλιματιζόμενων, εκτός δικύκλων και μοτοποδηλάτων.

Η ΓΣΕΕ βρίσκεται στη διάθεση των εργαζομένων για υποστήριξη και καταγγελίες:

- **Γραμματεία Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία της ΓΣΕΕ:** email: info@gsee.gr
- **Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων (ΚΕ.Π.Ε.Α. / ΓΣΕΕ):** Τηλ. 210 00 83 630 & 210 00 83 640 | Web: www.kepea.gr
- **Δίκτυο Υπηρεσιών Πληροφόρησης & Συμβουλευτικής του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ:** <https://www.inegsee.gr/diktio-ipiresion-pliroforisis-simvouleftikis-ergazomenon-anergon/>

ΣΤΟΝ ΚΑΥΣΩΝΑ ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΜΑΣΤΕ ΜΟΝΟ ΟΤΑΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ.

ΔΕΝ ΠΑΡΑΓΓΕΛΝΟΥΜΕ Ο,ΤΙΔΗΠΟΤΕ ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΜΕ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΤΙΣ ΩΡΕΣ ΑΙΧΜΗΣ ΤΟΥ ΚΑΥΣΩΝΑ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ